עיין לצג:

קראי למה לי קרבנו ולא קרבן חבירו קרבנו ולא קרבן עובד כוכבים קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה: היורש סומך: תני רב חנינא קמיה דרבא יורש אינו סומך יורש אינו ממיר והא אנן תנן היורש סומך ומביא את נסכיו וממיר אמר ליה איפכא א"ל לא, (א) מתניתין מני רבי יהודה היא *דתניא יורש סומך יורש ממיר רבי יהודה אומר יורש אינו סומך יורש אינו ממיר מאי טעמא דר' יהודה קרבנו ולא קרבן אביו, ויליף תחלת הקדש מסוף הקדש מה סוף הקדש יורש אינו סומך אף תחלת הקדש יורש אינו ממיר ורבנן °המר ימיר לרבות את היורש ויליף סוף הקדש מתחלת הקדש מה תחלת הקדש יורש ממיר אף סוף הקדש יורש סומך ורבנן האי קרבנו מאי עבדי ליה קרבנו ולא קרבן עובד כוכבים קרבנו ולא קרבן חבירו קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה, ורבי יהודה לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה לית ליה ואי נמי אית ליה עובד כוכבים וחבירו מחד קרא נפקא איתרו ליה תרי קראי חד קרבנו ולא קרבן אביו ואידך לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה, ורבי יהודה האי המר ימיר מאי עביד ליה מיבעי ליה לרבות את האשה דתניא לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא בלשון זכר מה *סופינו לרבות את האשה תלמוד לומר המר ימיר ורבנן דרשי ואם ור' יהודה ואם לא דריש:

מתני' *הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ועובד כוכבים והעבד והשליח והאשה. וסמיכה שירי מצוה, על הראש בב' ידים, ובמקום שסומכין שוחטין *ותכף לסמיכה שחיטה: **גמ'** *בשלמא חרש שוטה וקטן דלאו בני דעה נינהו, עובד כוכבים נמי °בני ישראל סומכין *ואין עובדי כוכבים סומכין, אלא סומא מאי טעמא לא רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי חד אמר אתיא סמיכה סמיכה מזקני עדה וחד אמר אתיא סמיכה סמיכה מעולת ראיה, ולמאן דאמר מעולת ראיה מ"ט לא יליף מן זקני עדה

דנין

קרבנו · ו] דהלא קרבנו כתיבי בפרשת השלמים (ויקרא ז) שלשה מיניהם דרים לכו התם לדרשא אחרינא ושלשה דריש הכא : ולא בבכור · שאין סמיכה : מעשר · שמקדש לפניו ולאחריו כדאמר (בכורות דף ס) קרא לתשיעי עשירי וכו' : איפכא לאיפרך · דלא הוו צריכי קראי דאפילו לא מיעט רחמנא מקרבנו לא הוה ילפת שלמים מה לשלמים כדין הוא דטעונים סמיכה שכן טעונין תנופת חזה ושוק תאמר בבכור דאין טעונין תנופה ולמה לי קראי (ב) : ודאי לא צריכי קראי אלא לאסמכתא בעלמא אלא עיקר קראי למה לי הואיל ולאסמכתא ניגהו : תורה אור

ולא קרבן חבירו · שאין אדם סומך על קרבן חבירו : ולא על קרבן עובד כוכבים · ז] דסמיכה בבעלים בעינן : כל בעלי קרבן · מי שיש לו חלק בקרבן סומך (ג) עליו : ח] ורבי חנינא אמר ליה איפכא · כלומר (לאחריו) יורש סומך ויורש ממיר כי היכי דלא תקשה ליה מתניתין : אמר ליה לא צריכא · דמתניתא דתני אינו סומך ואינו ממיר רבי יהודה היא : ויליף תחלת הקדש · דהיינו תמורה שמקדישה תחילה מסוף הקדש מסמיכה שהוא סומך בשעת שחיטה דתכף לסמיכה שחיטה : יורש אינו סומך · כדאמר קרבנו ולא קרבן אביו : עובד כוכבים וחבירו מחד קרא נפקא · דהא והא אינהו ט] שלך ותרווייהו מכלל מעטא הוא, דסמיכה בבעלים בעינן : אינו מדבר אלא בלשון זכר · לא יחליפנו ולא ימיר בלשון זכר הוא : מה סופינו · בלשון זכר נרבה את האשה : תלמוד לומר המר ימיר · לרבות את האשה : ורבנן נפקי לאשה מואם : גמ' אתיא סמיכה · לכל קרבן מסמיכה דזקני עדה דפר העלם דבר של צבור דהתם סומא לא דאמרינן (סנהדרין דף לו.) אהך בדומין לך : מעולת ראיה · דהתם כתיב יראה ואמרינן (חגיגה דף ד:) פרט לסומא :

דנין

רש"י כת"י

ולא קרבן חבירו · [דלא בעי] סמיכה [במל חבירו] : כל בעלי קרבן · אלא [שיש לכם בשותפות] קרבן אחד סומך עליו ולא [שמסייעי נסמוך] *סלם : איפכא · אמר : ס"ד מתניתין ר' יהודה היא : תחלת הקדש · תמורה [שמא] כשממיר הוא תחילה לכקדישם : [מסוף הקדש] · סמיכה דמה [סמיכה] אין נאמר סמיכה דקרבן אחד [סומך] לכולם : עכו"ם וחבירו מחד קרא נפקא [דמעטו] ולא בעלים בין עולתו של עכו"ם ובין עולתו של ישראל : לפי שכל הענין · של תמורה : מה סופינו לרבות · אמר מסופינו לרבות את האשה : מתני' וסמיכה שירי מצוה · דאינה מעכבת כפרה : במקום שסומכין שוחטין · באותו מקום ולא ירחקם [ממקומם] : גמ' מזקני העדה דלאו סומין כדאמרי' בסנהד' [מקים] דיינים נגעים [ועוד] כשם שבית דין מנוקין בצדק כך מנוקים מכל מום משום דכתיב כלך יפה רעיתי ומום אין בך : מעולת ראיה · דבעי סמיכה ותם סומין לא [דכתיב] יראה יראה ואמרי' לגל סומין לא :

א) אולי צ"ל דהא סוף סי' ספ"ד ושפ"ד גרסת כל בעלי קרבן לסמיכה לית ליה · וקפגר סי' ·

קראי למה לי · פי' בקונטרס דתלת קרבנו כתיבי בשלמים בויקרא ואם מן הצאן קרבנו אם כשב הוא מקריב קרבנו וסמך ידו על ראש קרבנו וכה"ג משמע דאקרבנו דעז קאי והתם לא כתיבי אלא תרי ואם עז קרבנו והקריב ממנו קרבנו ושחט וסמך ידו על ראשו חשיב כמו קרבנו : **תחלת** הקדש מסוף הקדש · תמורה מסמיכה ובנזיר בפרק בית שמאי (דף נא.) חשיב לתמורה סוף הקדש אבל הכא לגבי סמיכה חשיב תחלת הקדש ואית ספרים דגרסי הכא איפכא ובפ' הזהב (ב"מ נו:) נמי קרי תמורה סוף הקדש לגבי חילול : **קרבנו** ולא קרבן עובד כוכבים · הא דדרשינן בפרק כל המנחות באות מצה (לעיל סא:) בני ישראל סומכין ואין העובדי כוכבים סומכין פירשתי שם : **לרבות** כל בעלי קרבן לסמיכה לית ליה · *פי' בקונ' אחד סומך על ידי כולן ובריש תמורה (דף ב:) פירש בקונט' דלא סמכי כלל ויש ספרים שכתוב שם מ"מ דלא מייחד קרבן דידהו משמע כפירושו אבל קשה דלקמן *אמרי' קרבנו לרבות כל בעלי סמיכה שיסמכו ומה תנופה שנתרבתה בשותפין מתמעטת *במחוברין סמיכה שלא נתרבתה בשותפין אין דין שתתמעט *במחוברין משמע דאי לאו קרא הוה אמינא דהוי כתנופה דאחד מניף על ידי כולן וכאן נמי אחד סומך על ידי כולן : **מיבעי** ליה לרבות את האשה · תימה דבפרק אין מעמידין (ע"ז כו:) שמעינן ליה לר' יהודה גבי המול ימול דברה תורה כלשון בני אדם ושמא במקום שהפסוק מוכיח לא אמרינן : **לפי** שכל הענין כולו אינו מדבר אלא בלשון זכר · בכמה מקומות בא קרא למעט אשה כגון בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות וכן (סוטה דף כג:) בגניבתו ולא בגניבתה אע"פ שכל הענין אינו מדבר כולו אלא בלשון זכר משום דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה (קדושין דף לה.) אלא הכא היינו טעמא כדמפרש בריש תמורה (דף ב) מהו דתימא כי מילי שעשה ביחיד בין בציבור אבל הכא כיון דעונש שאינו שוה בכל הוא דהא אין הציבור והשותפין עושין תמורה אשה נמי כי עברה לא תילקי קמ"ל ואי"ת ולמה ליה למימר שכל הענין כולו הוה ליה למימר לפי שיש לנו ללמוד תחלת הקדש מסוף הקדש וכי היכי דליכא סומכת ליכא ממירה ועוד קשה דנילף סוף הקדש כגון שחיטה מתחילת הקדש כגון סמיכה ולבעי שחיטה בבעלים ומיהו בזה י"ל כדאמר בהקומץ רבה (לעיל יט.) דגלי רחמנא בפרו של אהרן ושחט את פר החטאת אשר לו מכלל דבעלמא לא בעינן בעלים ועוד קשה הא דתנן בריש תמורה (דף ב) דאין כהנים ממירין בבכור משום דכתיב הוא ותמורתו יהיה קדש היכן קדושה חלה בבית בעלים אף תמורה בבית בעלים תיפוק ליה דילפינן תחלת הקדש מסוף הקדש מסמיכה דבעלים ועוד קשה דבעי התם בתמורה (דף ב) עובד כוכבים מהו שימיר מילף מסמיכה דאין עובד כוכבים סומך ויש לומר דדווקא גבי יורש גמרי מהדדי דהוי חשיב קרבנו לגבי האי חשיב נמי לגבי האי אבל בעלמא לא ילפי מהדדי כלל : **ורבי** יהודה ואם לא דריש · הא דבעלמא דריש ר' יהודה ואם כדפירשתי בסוף התכלת (לעיל מג: ד"ה ר"מ): **הכל** סומכין · בריש ערכין (דף ב:) אמרי' הכל לאיתויי יורש ותימה הא סגא ליה רישא וכמו כן קשה מהכל ממירין דאמרי' התם בריש תמורה (דף ב:) הכל לאיתויי יורש ודלא כרבי יהודה וממתני' דלעיל שמעינן לה דאוקימנא דלא כר' יהודה וי"ל דאורחיה דתנא הכי כיון דלא מיתסר ליה בבא בכך רגיל לשנות מינה אחת אגב אורחיה אע"ג דתני לה בהדיא בשאר דוכתי כדאשכחן בכתובות בפ' נערה (דף מח. ושם) דתנן לעולם היא ברשות האב ומפרש בגמ' מאי לעולם לאפוקי ממסירה ראשונה אע"ג דמסירה ראשונה ואחרונה תנן בפרק אע"פ (שם מח:) וכן בריש יבמות (דף ג:) הן פוטרות משום דלאו תנא אוסרת הוא אוסרת ליבם אבל מיחלץ חלצה אע"ג דהא מילתא שמעינן מכמה מתני' דאפי' חליצה לא בעי כדקתני (שם דף ג·) כל היכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתייבמת אלמא דאיכא אפי' חליצה לא בעו עוד תנן (שם דף יג:) מלנו ביה הכל מכשירין ולאו בעינן חליצה אפי' מדרבנן הן פוטרין כדאשכחן בריש החולץ (שם לה:) גבי מת בתוך שלשים ותמורה ונתקדשה הואיל אלם הכא חולצת שלא תיפסל לו וברש ברכות (דף ב· ושם) נמי אמרינן מילתא אגב אורחיה קמ"ל הערב שמשו אוכל בתרומה אע"פ שהיא משנה במסכת נגעים (פי"ד מ"ג): **רב** חסדא ורבי יצחק בר אבדימי · כאן ולקמן בפרק שתי הלחם (דף צג.) משמע שהיה חברו של רב חסדא והוא היה

רבו

רבינו גרשום

קראי למה לי · דתלתא קרבנו כתיבי : לרבות כל בעלי קרבן כל שיש לכן חלק לסמיכה · א"ל איפכא · כלומר אהדר גרסי שלא תקשי לך מתניתא א"ל רבא לא צריכא דמתני' ר' יהודה היא דיליף תחלת הקדש כשמימר הוא במקדיש תחלה מסוף הקדש סמיכה דסמיכה בשעת שחיטה והיא שעה שמכפרת בה העולם יורש אינו סומך דקיימא לן קרבנו ולא של אביו העכו"ם וחבירו מחד קרא נפקא דהא תרוייהו של אחרים הן : אינו מדבר אלא בלשון זכר דכתיב ולא יחליפנו ולא כתיב ולא תחליפנה : ותכף לסמיכה שחיטה · מזקני העדה · דהתם מנוקים מכל מום ·

מז א מיי' פ"ג מהל' מעשה"ק הלכה ח :
מח ב מיי' שם פ"ט הלכה יו :
מט ג מיי' פ"א מהל' תמורה הלכה ז :
נ ד מיי' פ"ג מהלכות מעשה"ק הלכה ח :
נא ה מיי' שם הל' יג :
נב ו מיי' שם הל' ט :
נג ז ח מיי' שם הל' יג :

[תמורה ב. ערכין ב. כל הסוגיא]
[ר"ה מלוים ע"ש]
ק פירש הפי' בריש ערכין ולקמן בגמרא ריש דף צד
[דף צג.]
צ"ל במחוברין צ"ק
צ"ל במחוברין צ"ק
[ועי' היטב תוס' סוטה כג. ד"ה ורבי יוחנן ותוס' לעיל יב: ד"ה מאי כאכא]
[קדושין לה.]
[קדושין לה.]
[וע"ע תוס' זבחים כב. ד"ה אר"ש]

[תמורה ב ע"ש]
ערכין ב. [חולין ב ע"ש]
[ברכות סב. חולה ב. ותוס לג.]
[חגיגה ב וש"נ]
[פיוסי' סוטה סב ד"ה נרסם ותוס' סנהדרין סו. ד"ה סני]

שיטה מקובצת

א] ליה איפכא הוה א"ל נמחק : ב] חיבת מני נמחק : ג] בני ישראל עיין תוס' לעיל (דף סא ע"ב): ד] מוקני העדה : ה] דיליף מעולת ראייה האמור נמחק : ו] קרבנו שלשה קרבנו כתיב בענייתא : ז] עובד כוכבים) לרבות כל בעלי קרבן דסמיכה בבעלים בעינן וכל מי שיש לו בו : ח] מה"ד אמר ליה רב חנינא איפכא : ט] אינהו שלו:
א) אולי צ"ל ספ"ד ושפ"ד גרסת סי'.

גירסא
מח' תנאים -
ר' יהודה וחכ'
אי יורש סומך
ואי יורש ממיר
(צורה תמורה)

גירסא
ב' דעות למה סומא
פסול לסמיכה

* עי' לקמן סוף צג:
ב' שיטות
מרסון
"ואין אחד
סומך לכל החברים"

* ויקרא א' ג:ד
דבר אל בני
ישראל...
[?] וסמך ידו על ראש
העולה ונרצה לו לכפר עליו

הגהות הב"ח (א) גמרא א"ל לא צריכא מתניתין מני: (ב) רש"י ד"ה איפכא וכו' ולמה לי קראי והכי הוי כצ"ל והד"א: (ג) ד"ה כל בעלי וכו' עליו הס"ד ואח"כ מ"ה אמר ליה ר' חנינא איפכא·